

Dùng con cái để trả nợ.

Afghanistan là một trong những nước mà người phụ nữ vẫn còn chịu nhiều thiệt thòi vì chiến tranh, xung đột và các hệ thống lạc hậu.

Một phụ nữ Afghanistan trong trang phục burqa và một người đàn ông đang đi bộ tại làng Istalif, phía bắc Kabul vào ngày 02 tháng 11 năm 2010.

AFP photo

Trong khi quyền và cuộc sống của phụ nữ tại nhiều nước trên thế giới đang ngày càng được nhìn nhận và cải thiện thì tại một số nước, nhất là tại các nước có xung đột, số phận của nhiều phụ nữ vẫn là nỗi đau của không chỉ chính bản thân họ mà là của cả thế giới.

Tờ báo chí phản tuôn này sẽ gửi đến quý thính giả câu chuyện về những người phụ nữ Afghanistan ngày nay.

Điểm xấn tấn với phụ nữ

Tháng 8 năm nay, báo Time của Hoa Kỳ đã làm được gì khi phỏng vấn thời sự của khi quy tụ được những đăng ngay trên trang bìa bức hình một cô gái trẻ người Afghanistan với khuôn mặt bị biến dạng do bom tấn mìn.

Cô gái đó là Bibi Ayesha. Câu chuyện của cô trên báo Time ngay lập tức đã thu hút sự chú ý của cộng đồng thời gian đến nỗi phỏng vấn đầy đau đớn của cô và không khi bắt khoản với sự phỏng vấn của bất kỳ bao nhiêu phỏng vấn Afghanistan khác.

Bibi Ayesha là một nhân của một tập tục có từ lâu đời ở Afghanistan có tên gọi Baad. Theo tập tục này, một gia đình gây thù hận với gia đình khác và bị coi là đã phạm tội với gia đình kia thì phải nộp tài sản cho gia đình đó để được tha tội của mình. Trong một nhĩu trường hợp, tài sản mà các gia đình giao nộp là nhĩng cô gái, là con cái, là cháu của họ.

Người chú của Ayesha phạm tội với một gia đình khác và Ayesha nghiễm nhiên bị coi là một tài sản giao nộp cho gia đình kia.

Sau khi giao nộp cô, người chú phạm tội hoàn toàn không phải làm gì để đền bù cho tội ác của mình bởi người cháu gái như bé của ông ta đã phải trở thay cho ông ta bị nhĩng chính thân xác và sức lao động của mình.

Bà Esther Hyneman, thu được từ chính Vitt Phỏng vấn Afghanistan, cho biết với sự đau đớn tàn tạ mà nhĩng người phỏng vấn trong tình cảnh như của Ayesha phải chịu:

"Dù là ai được giao đi chẳng nữa thì cô gái đó cũng là một di sản của tội ác cho gia đình bên kia gây ra. Vì thế họ luôn bị đau đớn như nhĩng nô lệ."

Ayesha bị giao đi khi còn rất trẻ vào một gia đình Taliban. Cô không biết được, không biết vì thế và cũng không ai biết được của cô chính xác là bao nhiêu. Nhĩng cô đã phải bị coi như là nô lệ ở nhà mới, bị đau đớn như xúc vấp. Và cuộc đời của cô cũng chỉ tiếp tục hơn chút nào ngay cả khi cô kết hôn với người con trai của gia đình mà cô phải sống cùng.

Cô đã tìm cách chôn vùi nỗi đau. Cô đến thăm thành phố lớn Kandahar nơi cô bị cưỡng bức như một nô lệ, vì Afghanistan, nhất là tại các vùng do Taliban kiểm soát, phụ nữ không thể đi lại tự do một mình ngoài đường. Sau đó cha cô đã đến thăm nơi cô đón cô về và giao cô lại cho chính gia đình đã hành hiếp cô. Cô bị kết tội là đã mang sự xấu hổ về cho gia đình chồng và bị chính người chồng của mình cắt tai và mũi. Họ sau đó đã bắt cô ở một vùng hẻo lánh mà không cho người vợ tự do đi đâu.

Nhưng gì mà Ayesha đã trải qua đã khiến bạn nào cho thấy được câu chuyện về sự phụ nữ của một người như người phụ nữ Afghanistan khác ngày nay. Là một đứa trẻ mồ côi qua nội chiến, xung đột triền miên, người phụ nữ Afghanistan đang phải gánh chịu rất nhiều, đó là chưa kể những tổn thất phân biệt đối xử rất nặng nề với phụ nữ dưới thời Taliban và còn tồi tệ hơn nữa cho đến bây giờ.

Dưới thời Taliban từ năm 1996 đến năm 2001, phụ nữ Afghanistan bị đối xử tàn bạo nhất trong lịch sử nước này. Họ không được đi học, không được rời nhà mà không có đàn ông đi kèm, không được nhìn thấy chăm sóc y tế từ các bác sĩ nam khác trong trường hợp nguy kịch, bị ép buộc lấy chồng, và phải mặc burqa, một loại khăn trùm kín từ đầu tới chân.

Quốc tế giúp phụ nữ Afghanistan

Sau khi chính quyền Taliban bị đánh đổ, những thay đổi về chính trị đã tạo ra những cơ hội nhất định cho phụ nữ của người phụ nữ Afghanistan. Hiện pháp luật của Afghanistan thừa nhận quyền được đối xử công bằng trước pháp luật giữa nam và nữ. Phụ nữ Afghanistan được đi làm, được đến trường và chính phủ cũng không bắt họ phải mặc burqa. Thậm chí đã có những phụ nữ được chọn vào các vị trí quan trọng trong chính phủ.

© Cô Bibi Ayesha với một cái mũi giả và một chiếc răng giả trên gương mặt xinh đẹp. Photo courtesy of Grossman Burn Foundation

Mặc dù vậy, theo Liên Hiệp Quốc hiện có khoảng 90% phụ nữ Afghanistan vẫn phải chịu

những bà o là c gia đình d i hình th c này hay hình th c khác. T l t vong khi sinh c các bà m là 1,400 ca trên 100,000 ca. Có g n 90% ph n Afghanistan không bi t ch .

Nhi u t ch c qu c t đã vào Afghanistan đ tìm cách giúp đ những ph n ở đây. T ch c Vì Ph N Afghanistan là m t trong nh ng t ch c phi chính ph nh v y.

T ch c này b t đ u l p các trung tâm H ng d n gia đình và mái m cho nh ng ng i ph n Afghanistan t năm 2007.

Đ n nay đã có 5 trung tâm và mái m nh v y t i Kabul và các t nh khác. Bà Esther Hyneman gi i thích v m c đích và ho t đ ng c a các trung tâm này nh sau:

"Mái m này cung c p n i cho nh ng ng i ph n tìm đ n chúng tôi qua trung tâm H ng d n Gia đình, và nh ng ng i ph n không th tr v nhà an toàn đ c n a. Các mái m này là m t ph n quan tr ng c a trung tâm đ b o v quy n c a ph n . chúng tôi có nhi u ho t đ ng t i các nhà m cho ph n ở đây.

Chúng tôi có l p d y ch , l p d y k năng s ng, chúng tôi d y h v cách nuôi con, v cách c u nguy n theo đ ng đ o Islam vì h không bi t cách c u nguy n th nào cho đ ng. Chúng tôi cũng có l p d y ngh cho h ."

K t khi m trung tâm và nhà m đ u tiên ở th đô Kabul đ n nay, t ch c này đã giúp đ đ c kho ng h n 7,000 ph n .

Nh ng ng i ph n có th t tìm đ n v i trung tâm và mái m do bi t ti ng c a t ch c này, nh ng cũng có nhi u ng i đ c các t ch c phi chính ph khác g i đ n, hay th m chí là do c nh sát.

Nh ng ng i ph n này th ng không th l i các mái m mãi mãi. Trung tâm H ng d n Gia đình s làm vi c v i gia đình h đ đón nh n nh ng ng i ph n này tr l i. theo bà Hyneman,

có rất nhiều trẻ em hợp nhúng phụ nữ này đã trở về nhà và có cuộc sống tốt đẹp hơn:

" Chúng tôi làm việc cùng gia đình để giúp quy tập và nới. Trong nhiều trẻ em hợp, chúng tôi giúp quy tập đến với gia đình. Trong những trẻ em hợp có bỏo lo của gia đình và sau khi làm việc với gia đình, người và trẻ. Chúng tôi có kèm theo giấy tờ đã được trình lên Tổng Trưởng lý và đã được người và người chấp nhận ký để ý rằng anh ta không vì phạm nữa.

"Các mái ấm này là một phần quan trọng của trung tâm để bỏo và quy tập của phụ nữ. chúng tôi có nhiều hoạt động tại các nhà máy cho phụ nữ ở đây.

Chúng tôi theo dõi trẻ em hợp một năm nữa. Đây là cách chúng tôi bỏo và phụ nữ và các em gái không bỏ bỏo hành."

Bà cũng thừa nhận không phải trẻ em hợp nào cũng thành công. Đối với các trẻ em hợp khó khăn mà người phụ nữ không thể với gia đình hay hàng mình, hay người phụ nữ đến từ các gia đình Taliban như trẻ em hợp của Ayesha, trung tâm tổ chức di cư để cho họ có thể ở lại làm việc với trung tâm.

Khó khăn nữa mà các trung tâm Hỗ trợ gia đình gặp phải đó là sự nguy hiểm rình rập xung quanh các mái ấm. Vì vậy những mái ấm này phải được đặt ở các nơi kín đáo để đảm bảo an toàn cho những người phụ nữ ở đây. Không những thế, một số người bỏo thì trong chính phủ còn muốn đóng cửa các mái ấm này vì cho rằng đây là những nhà thờ.

Nếu Taliban nắm chính quyền...

■ Một nữ sinh Amani High School ■ Kabul nghe Tổng thống Hamid Karzai phát biểu về một buổi lễ tưởng niệm hôm 28/9/2010. AFP photo

Cuộc chiến mà Mỹ và các nước đồng minh tham gia tại Afghanistan đã kéo dài được 9 năm. Tháng 12 năm ngoái, Tổng thống Mỹ Barack Obama đã ra lệnh rút quân chính thức khỏi nước này vào tháng 7 năm 2011.

Trong khi đó chính phủ của Tổng thống Hamid Karzai cũng đã xúc tiến việc đàm phán với Taliban. Điều này làm cho nhiều người lo ngại vì lo ngại cho những người phiến quân Afghanistan sẽ bị bắt đầu tàn sát một khi Taliban nắm chính quyền. Bà Hyneman giải thích:

"Nếu Mỹ rút quân và quân Taliban tràn vào thì những tiến bộ đã đạt được tại đây sẽ không những bị phá hủy mà đợt nước này sẽ bị chìm đắm vào thời kỳ Taliban, chế độ căm ghét phiến quân."

Hai tháng 5 năm nay, Ngoại trưởng Mỹ Hillary Clinton đã trấn an dư luận khi bà nói "hòa bình và công lý hết sức quan trọng những những điều này không thể đạt được bằng cái giá của những người phiến quân, và bằng chính cuộc đời của họ."

Bà Hyneman cho rằng những người tin vào việc có hòa bình với Taliban và phiến quân sẽ vẫn được báo và với sự tham gia của Taliban đã quên đi những gì đã xảy ra cho những phiến quân Afghanistan đối với Taliban. Và chính vì vậy mà câu chuyện của Bibi Ayesha được đưa lên mặt báo để nhắc nhở cho mọi người nhớ Taliban là kẻ giết người tàn ác.

Quay lại câu chuyện của Ayesha. Sau khi bị bắt tại nơi heo hút và ngất ngưởng vì đau đớn và mất máu. Cô đã hồi tỉnh và tìm được vợ làng. Cô được người cha của mình đưa đến một bệnh viện của quân Mỹ và được chữa trị. Sau đó cô được gửi đến mái ấm của trẻ em ở Việt Nam Afghanistan ở Kabul. Cô ở đây 5 tháng cho đến khi được đưa sang Mỹ để chuyển đến trại qua mặt tại các phi vụ thu thập hình ảnh do thám của Grossman Burn ở California tài trợ.

Tháng 10 năm nay, lần đầu tiên Ayesha xuất hiện trên các báo chí với một cái mũi giả và một chiếc răng trên gương mặt xinh đẹp.

Phản ứng Afghanistan - nỗi đau của thế giới

Tác Giả: Vitt Hà, phóng viên RFA

Thứ Sáu, 26 Tháng 11 Năm 2010 09:58

Cô cũng được nhận giải Trái tim dũng cảm do phụ nhân của Thủ tướng được bang California trao tặng. Hiện Ayesha đang trong giai đoạn trị liệu để chuẩn bị cho mặt loát các cuộc phẫu thuật tạo hình tai và mũi sắp tới.